

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№299 (5890).

30 ДЕКАБРЬ 1985 й.

ДУШАНБА

Газета 1986 йил 1 июдан чиқа бошлаган. Баҳоси 3 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

♦ ПАРТИЯНИНГ СЪЕЗДОЛДИ ХУЖЖАТЛАРИ — УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА.

2-бет.

♦ ХУР РЕСПУБЛИКАЛАР БУЗИЛМАС ИТТИФОҚИ.

3-бет.

БЕШ ЙИЛЛИККА — ЗАРБДОР ЯКУН!

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли 1-троллейбус депоса коллективни КПСС XXVII съезди шарафига бошланган социалистик мусобақага анж оддириб катта зафарларни қўлга киритмоқда. Дено коллективни ўн биринчи беш йиллик тошпиринги муддатидан илгари бажарилган ҳақидан рапортга имзо чекиди.

БУНЁДКОРЛАР ҒАЙРАТИ

В. П. Чкалов номи Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия, касабасоюз ва комсомол ташкилотлари само-

дэтеозларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш борасида талай ишларни амалга ошириб келмоқдалар. Кейинги йилларда бирлашмага қарашли бир қатор дам олиш уйлари, санаторий ва профилакторийлар қурилади. Янги йил арафасида ана шундай профилакторийларда я-

«МАЛИКА»НИНГ ЮКСАК НАРРАЛАРИ

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективни КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди шарафига бошланган социалистик мусобақага анж оддириб, 12 ноябрда маҳсулот ишлаб чиқариш ва халқ истеъмоли буюмлари тайёрлаш беш йиллик планини муддатидан олдин бажарганлиги ҳақидаги рапортга имзо чекиди.

Бунга асосан меҳнат унвондорлигини ошириш туфайли эришилди. Муваффақиятлардан руҳланган корхона ишчи ва хизматчилари йил охирига қадар планга қўшимча 11,5 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлашга маҳд қилдилар. Бу 3,7 миллион донага яқин буюмлар ва 300 мингтага яқин устки трикотаж буюми демакдир. Болаларга мўлжалланган буюмлар умумий маҳсулот ҳақининг 65,2 процентига тенгдир.

Аҳолининг эҳтиёжини қисбига олган бирлашма мутахассислари ҳар йили тайёрланаётган маҳсулотларнинг 50—65 процентини янгилашга эришмоқдалар. Коллектив меҳнат самардорлигини ошириш, буюмларни тайёрлашга сарфланаётган харажатларни камайтириш, иқтисод ва тежамкорлик ҳаракатини куचाйтириб, беш йилликнинг ўтган даврида 55,3 миллион сўмлик иқтисодий самара олишга эришди. Бу 1980 йил курсаткичига таққослаганда 2,2 марта кўпдир.

Ютуқларни бойитишга Машкура Қодирова, Луиза Фарзалина сингарни тўқувчилар, Анто-

БУЮМЛАР КЎПАЙМОҚДА

Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 1-ғоччи қайта ишлаш заводининг 5-цехида янги буюм — ошхона шафони ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

ТОШКЕНТ—ЖАҲОНГА

Ўзлаштириди. Куба, ГДР, Польша мутахассислари мосламаларнинг сифатига бидириш бўлиб баҳо бердилар. Келгуси йил ана шундай мосламалар экспорт қилиш учун қўлаб ишлаб чиқарила бошланади.

ПЕШҚАДАМ ҚАНДИЛЧИЛАР

Тошкент электр рўзгор буюмлари заводи коллективни КПСС XXVII съездини муносиб совғалар билан кутиб олди учун ўз-ўзига мусобақани қизғин ҳолда меҳнат қилмоқда. Улар доимо янгиликни интилиб, халқимиз дидига мос, уйлариимиз чиройи бўлган турли хилдаги қандиллар ишлаб чиқаришга қўшмоқда. Коллективдаги йиллик маҳсулотнинг 1-цех ишчилари илгорлик қилишмоқда. Цех ишчилари тайёрлаётган бир, уч, беш лампага осма, девор қандиллар буюмлари қандилчи томонидан ўз вақтида олиб келилмоқда.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ТРИПОЛИ. (ТАСС). Ливия ЖАНА ахборот агентлигининг хабар беришича, Ливия революциясининг раҳбари М. Каддафи Мали билан Буркина Фасо ўртасидаги ҳал этиш борасидаги куч-ғайратларни давом эттириш мақсадида халқ ташки алоқалар бюросининг секретари Абдул Салом Трейнини шу икки мамлакатга юборишга қарор қилган.

КАДРЛАР ЎҚУВИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қузуридаги республика раҳбар ходимлар малякисини ошириш институтида навбатдаги тингловчилар машғулотларини тугатди. Уларнинг составида халқ депутатлари олаёти Советлари ижроия комитетларининг, саноят турли тармоқлари, қурилиш, транспорт, алоқа, юридик хизматларнинг маъсул ходимлари бор эдилар. Улар коммунистик бунёдкорлик назарияси ва практикасининг, партия

иқтисодий стратегиясининг ақтуал проблемаларини, халқ ўзгалигини бошқариш методларини тақомиллаштириш йўллари, совет давлат қурилиши ва ҳуқуқ масалаларини ўрганидилар. Машғулотлар чоғида КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель ва октябрь Пленумларининг қарорларини, КПССнинг янги тахрирдаги Программаси, тақдир этилаётган Узартишлар билан КПСС Ўстави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986

—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларнинг лойиҳаларини ўрганишга катта эътибор берилди. Бир қанча корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда сайёр машғулотлар ташкил этилди, буларда орттирилган тажрибалар кенг қўламада баҳам кўрилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг маъсул ходимлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, олимлар тингловчилар хузурида лекциялар ўқишди.

ДАСТАЛАБКИ ТИНГЛОВЧИЛАР

28 декабрь куни Тошкентда Агроеконом комплексини бошқариш республика олий мактабининг биринчи тингловчилар битириб чиқишди. Ўзбекистон агропроми системасига кирган идоралар етарказий аппаратининг раҳбар ходимларидан 120 киши бир ярым ой мобайнида партианнинг иқтисодий ва социал сибасига оид ақтуал масалаларни, Агроеконом комплексини бошқаришни план-

лаштириш ва ташкил этишни ўрганидилар. Республиканинг етакчи олимлари, практик ходимлар ўқиган лекциялар фан-техника тараққийини жадаллаштириш проблемаларини, бошқарувнинг социал-психологик асосларини ўз ичига олди. Ўқув жараёнида информатика асослари билимларини ва ҳисоб техникаси билан ишлаш кўникмаларини мустаҳкамлашга катта эътибор бе-

рилди. Келгуси йили шу ўқув юртида республика Агропроми бошқармасидаги қарийб 1300 ходим ўз малакасини оширади. Мактаб кишлоқ хўжалик маҳсулотлари етарказий ва қайта ишлаш билан боғлиқ тармоқларнинг надрларини тайёрлашни ахшиллаш бутун системасининг илмий методик маркази бўлиб қолади. (ЎЗТАГ)

ДИҚҚАТ, ТАЖРИБА ЎТКАЗИЛМОҚДА!

МАРШРУТЛИ ТАКСИ ХИЗМАТИДА ЯНГИЛИК

Янги йилнинг 1 январидан бошлаб маршрутлик таксилар мабғаб йнги системаси бўйича ишлашга ўтказилади. Билетлар бўлмайдди. Йўловчилар йўл ҳақини тўғридан-тўғри кассага ташлашади. Ҳайдовчилар асосий вазишларини бажариш билан бирга йўловчиларнинг хизмат ҳақи тўлашларини назорат қилиб боришади.

Бу усул Тбилисда муваффақиятли қўлланилди. Республика миз автомобиль транспорти министрлиги Грузия автомобилчиларининг тажрибасини ҳар томонлама ўрганиб чиқиб, уни шаҳримизда қўллашга тасваси эгди. Шу йилнинг ўрталарида 2-маршрутлик такси автотранспорт корхонаси коллективининг кенгайтирилган «Янгилиши бўлиб ўтди. Ҳар бир бригадир, Ҳайдовчи, инженер-техник тбилисликларнинг тажрибасини қўллаш кераклиги ҳақидаги ўз фикрларини бидириди. Хўшамнинг фикри бир ердан чиқди. Пассажирларга намунали хизмат кўрсатиш учун янги системасида ўтиш кераклигини айттиди.

Тўла амал қилишлари, қондани бузмасликларга қараб, Ҳайдовчи ҳаракат мунтазамлигини қанча кўп бузса шунча кам ҳақ олади. Бунинг устига унинг иши бутун бригадага таъсир этади. Бу унинг ҳамкасблари ҳам кам ҳақ олади, деган гап. Ношуду Ҳайдовчига нисбатан унинг шахсий бюджетига таъсир этувчи бошқа чоралар ҳам кўзда тутилган. Ҳайдовчи гараждан машинаси тоқиза бўлмаган ҳолда личинга чиқса унинг бир ойлик маоши бир процентга камайирилади. Ҳудди шунга ўхшаш чоралар йўл ҳаракати қондалари бузилган вақтда йўловчилар мўлжалдан кўп ўтказилганда ҳам қўлланилади. Кўпол муомаласи учун ойлиги беш процент камайирилади. Агарда бир ой ичиде юкоридеги қондалар икитаси бузилса хўжалиқнинг кам иш ҳақи олинмаганини шиге ўтказилади. Энг асосийси — илмий асосланган соатбай деромед йнги-

ни бажарилмасе коллектив билан хайрлишишга тўғри келеди. Буларнинг ҳаммаси 2-маршрутлик такси корхонаси коллективининг бригада ва маъмурият шартномасида кўрсатилган. Бизнинг йўқлиги сабабли бекор туриб қолган маъмурият жавобгарлиги кўзда тутилди. Бундай ҳолда бригадасида машинанинг туриб қолган ҳар бир соати учун ҳақ тўленади. Олдиндан ёйиш мумкинлиги, ҳар бир Ҳайдовчи пасажир ва маъмурият олдиде ўз бурчини ақил билан аниқлаш масъулиятини беришга маъмурият билан аниқлаш мустаҳкамлаш мумкинлиги хизмат кўрсатилади ва Ҳайдовчиларнинг маоши анча ошади. Бу тажрибанинг муваффақиятли ўтказилиши шехар автотранспорт рақобатларида XXV шехар партия конференциясида кўрсатиб ўтилган камчиликларни тугатишда ёрдам беради.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 1985 йил 26 декабрдаги қарорига мувофиқ 2-маршрутлик такси корхонаси янги усулда қўрсатишга ўтказилади, тўланадиган хизмат ҳақи

Ф. ПАРТИХУЖАЕВ, «Тўла ва шассеавтотранспорт» 2-маршрутлик такси корхонаси директори.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИДА

ИЗЛАНИШЛАР САМАРАСИ

«Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатқизиш ва автотранспортлик-технология бюросиде роботлаштирилган совуқ штамплаш комплекси созилаш ишлари ниҳосига етказилди. У герметик кабиналик трактор деталларини тайёрлаш учун мўлжалланган. Ана шу қўлай машиналарини ишлаб чиқариш СССР 50 йиллиги номи «Тошкент трактор заводи» бирлашмасида йўлга қўйилди. Ушбу янгилик икки иш жойини қисқартириб, 25 минг сўмлик иқтисодий самара олиш билан бирга, буюмлар сифатини ошириш ҳамда бир хилдаги кўл меҳнатига барҳам бериш имконини яратди.

Шу йилнинг охирига қадар «Технолог» бирлашмаси кучи билан корхонада янгиликта роботлаштирилган комплекс ишга туриштиради.

СУРАТДА: саноят роботлари ва ўзарувчи ишлаб чиқариш системалари бўлими тажрибали лабораториясининг олтинчи равардлик соловчи электр монёри комсомол аъ-

зоси Александр Моцков. С. Величкин фотоси. (ЎЗТАГ фотохроникаси).

БУЮРТМАЛАР МАЪҚУЛ БЎЛМОҚДА

«Средазэлектр» олаёти ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатқизиш Болгариянинг Козлодуй атом электростанцияси қурувчиларига шундай тақсимловчи қурилмаларини сўғити туркумини жўнатдилар. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг Москвада ўтказилган навбатдан таъқари 41-мажлиси тугаши билан

ноқ шундай қилинганлиги ғоят рамайидир. СССР, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатлар кўмағида бунёд этилаётган Козлодуй атом электростанцияси учун тошкентлик электротехниклар жами 1200 та шундай тақсимловчи тайёрлаб бердилар. ГДР шимолдаги «Норд» атом электростанциясининг бешинчи ва олтинчи энергоблоклари учун шундай қурилмалар етказиб бериш бундан бери неча кун илгари ниҳосига етказилган эди. Бу йил Вьетнам, Монголия, Куба энергетикаларнинг буюртмалари муддатидан илгари бажарилди.

Тошкентликлар тайёрлаган бундай қурилмалар атом, исиқлик, гидравлик электростанцияларда синодан яхши ўтди. Улар қорли Европада қишда ҳам, шунингдек тропик иссиқ иқлимда ҳам ишлайди ва пилли-пухта эканлигини кўрсатди. Бу йил янги маҳсулот — рақамли программа асосида бошқариладиган станоклар ишлашнинг контрол қилиш учун электрон мосламалар ишлаб чиқариш

ўзлаштириди. Куба, ГДР, Польша мутахассислари мосламаларнинг сифатига бидириш бўлиб баҳо бердилар. Келгуси йил ана шундай мосламалар экспорт қилиш учун қўлаб ишлаб чиқарила бошланади.

Ҳозирги пайтда бирлашма маҳсулотни жаҳондаги 60 дан кўпроқ мамлакатга юборилмоқда. Ўз иккинчи беш йилликда экспорт маҳсулот етказиб бериш ҳақини 2—2,5 баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

ИККИ МИЛЛИОН СЎМЛИК ДЕТАЛЬ

«Госкомсельхозтехника»нинг лавриба ремонт-механика заводи деталларни қайта тиклаш цехи коллективининг йил бошидан бери тайёрлаган маҳсулот икки миллион сўмликдан ошиб кетди. Цех ишчилари бу маҳсулотнинг 350 минг сўмликни планга қўшимча тайёрладилар.

Ҳозир цехда тракторларнинг моторларини ишга туширадиган икки мингта янги деталь қайта тикланмоқда. Улар орасида кишлоқ механизаторлари ўртасида эҳтиёж жуда катта бўлган плунжерлар ҳам бор. Ҳозир завод Иттифоқдаги кишлоқ хўжалиги ремонт-механика заводларида тайёрланаётган плунжерларнинг учдан бир қисмини тайёрлаб беришти.

Ун биринчи беш йилликда цех учун янги бино қуриб битказилганлиги муҳим янгилик бўлди. Натикада меҳнат маданияти юксалди. Ҳозир ишчилари барча қўлайликлар билан кенг, ёруғ, яхши исийдиган биноларда меҳнат қилишапти.

Цехдаги бригадалар ўртасида давом этадиган мусобақада В. Отаматов, А. Тянинков, И. Нагибин бошқариладиган бешлик бригадалар пешқадамлик қилишапти.

БОМБАЙДА ТАНТАНАЛАР

БОМБАЙ. Бу ерда Хиндистон миллий конгресси партияси тузилганлигининг 100 йиллигига бағишланган тантаналар давом этмоқда. Байрамда қатнашмоқ учун мамлакатнинг ҳамма томонларидан 300 мингта яқин киши Бомбайга келди. Шаҳар табрик шиирлари, Хиндистон Миллий конгресси партияси асосчилари ва раҳбарларининг портретлари билан

безатилган. Хиндистон халқи мамлакатни ажнбийларнинг мустамлакачилиги аумидан озод қилиш учун, мустақилликка эришиш учун катта ва мураккаб кураш йўлини бошиб ўтган партиани муборакбод этмоқда. 65 та чет эл делегацияси Бомбайга келди. КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, «Правда» газетасининг бош редактори В. Г. Афанасьев КПСС делегациясига бошчилик қилмоқда.

БОМАКО. Мали халқи демократик союзининг марказий ижроия бюроси бу ерда ахборот эълон қилди. Унда айтадиларки, «25 декабрь орғалаб Мали қўшинлари Буркина Фасога бостириб кирган қўшинларини миллий территориядан чиқариб юбориш мақса-

дида кенг қўламада қарши хужумга ўтганлар». Хужжатда Буркина Фасо территориясида Жнбо ва Вахига райониде ҳарбий объектларга қарши ҳам жанговар операциялар ўтказилаётгани айтади. Мали қўшинлари талафот бермагани хабар қилинади.

АФРИКАДА НОТИНЧИЛИК

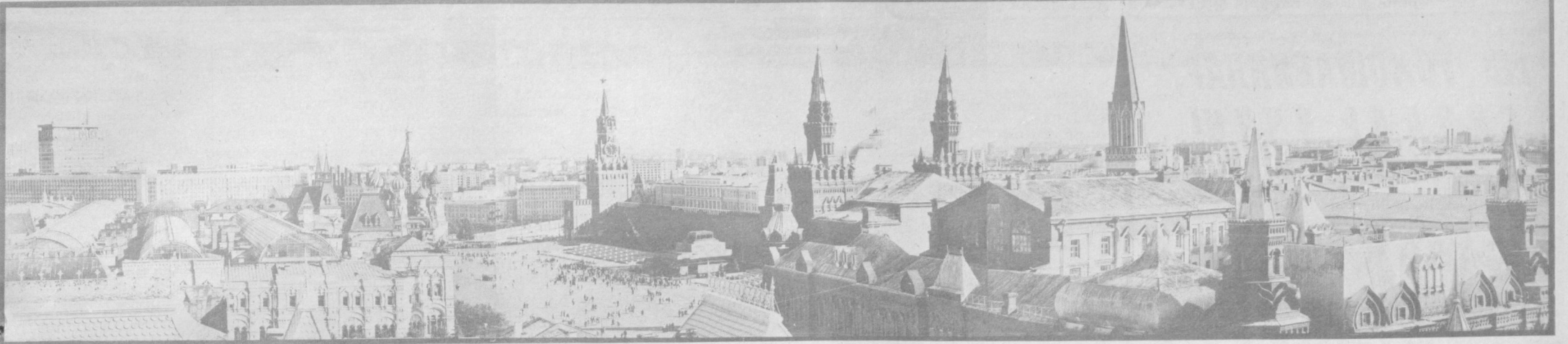
ТРИПОЛИ. (ТАСС). Ливия ЖАНА ахборот агентлигининг хабар беришича, Ливия революциясининг раҳбари М. Каддафи Мали билан Буркина Фасо ўртасидаги ҳал этиш борасидаги куч-ғайратларни давом эттириш мақсадида халқ ташки алоқалар бюросининг секретари Абдул Салом Трейнини шу икки мамлакатга юборишга қарор қилган.

СУДАН ХАВОТИРДА

ХАРТУМ. Қизил денгиз ҳарбий округида жойлашган Судан армиясининг саёб бўлди, деди мудофая қисмлари ва ҳаво хужумидан мудофая бўлимчалари оширилган жанонар таёр қилинган қўйилди. Исландия аниқлиси фаластинликларнинг Судан Республикаси ва Яман Халқ Демократия Республикаси территориясида жойлашган лагерларига хужум қилиш учун тайёрланаётганлиги тўғри-

сида олинган маълумотлар қабул қилинади, деди мудофая министр Усмо Абдулла Мухаммад. Исроилликлар ҳаводан хужум қилишга тайёрланган чоғида Қизил денгиз устидан ракета ва максаларда бир неча марта таялган учайлиги тўғрисида Суданнинг мўтабар оргнлари маълумотга эгадирлар, деди министр. Маълумки, Исроил ҳар-

бийлари суверен араб давлатларининг ички ишларига аралашини хуқуқини сурбетлик билан ўзлаштириб олиб, Исроилдан минглаб километр наридаги территорияларга зарбалар бермоқда. Исроил авиацияси Фаластин Оозидлик Ташкилотининг Тунис похтачи чеккасидаги қароргоҳига яқинда қилган ваҳшона хужуми шундан далолат беради. Шу хужум натижасида йўлб кетиш ноубуд бўлган ва жарохатланган эди. (ТАСС).

• Бугун—СССР ташкил этилган кун

БЕПОЁНДИР МЕНИНГ ВАТАНИМ

СССР ташкил этилган куннинг 63 йиллигининг мамлакатимизнинг кун миллатли халқлари кенг нишонлашмоқда. Утган йиллар давомида советлар мамлакатини ҳаётда яшашга қўрилган йўлларга эришди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида совет халқлари хўжаллигининг турли соҳаларида, маданиятда, фан ва маданиятда, мисли кўрилган зафарни қўлга киритиб улуг Ленин го-

ларининг таънава қилишига ўз хиссаларини қўшиб келишмоқда. Бугунги кунда совет халқи КПССнинг навбатдаги XXVII съездида ташкил этилган куннинг кенг нишонлашмоқда. Утган йиллар давомида советлар мамлакатини ҳаётда яшашга қўрилган йўлларга эришди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида совет халқлари хўжаллигининг турли соҳаларида, маданиятда, фан ва маданиятда, мисли кўрилган зафарни қўлга киритиб улуг Ленин го-

ларининг таънава қилишига ўз хиссаларини қўшиб келишмоқда. Бугунги кунда совет халқи КПССнинг навбатдаги XXVII съездида ташкил этилган куннинг кенг нишонлашмоқда. Утган йиллар давомида советлар мамлакатини ҳаётда яшашга қўрилган йўлларга эришди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида совет халқлари хўжаллигининг турли соҳаларида, маданиятда, фан ва маданиятда, мисли кўрилган зафарни қўлга киритиб улуг Ленин го-

Адабиёт ва санъат

Устоз Ойбек ҳаётлигида кўпгина Шарқ мамлакатларига сәфәр қилиб, у ердаги халқ ҳаёти билан яқиндан танишган, улар ҳаётига бағишлаб турли жанрларда асарлар ёзган. «Афғонистон хотиралари» ҳикояси ҳам ана шу сафарларнинг кичик маҳсули. С. Барноев нашрга тайёрлаган бу ҳикояда Апрель революциясидан ўн йиллар олдинги Афғонистон халқлари ҳаёти ҳақидаги, ўзи гувоҳ бўлган воқеа, ўй-кечинмалари тилга олинди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ САНЪАТИ»

Ўзбекистон ССР Мавсум давомида лардан Р. Аҳмедов, Р. Давлат санъат музейи муваффақиятли иш олиб бораётган «Совет Ўзбекистони санъати» лекторийи янгида ўзининг навбатдаги мавзусини бошлади. Унинг биринчи машғулотини Ўзбек халқ амалии санъати намуналарига бағишланди.

лекторий яна қатор тематик машғулотларни ташкил этади. Республикаимиз архитектура ва тасвирий санъати тарихи мавзусида ўтказилган суҳбатларга ҳам пухта тайёргарлик қўриб кўриб Таниқин рассом- А. АЛИЕВ.

Бизнинг интервью

Ҳаваскорлик фильмлари фестивали

Республика Кино уйда Тошкент ва пойтахт области ҳаваскорлик киностудиялари фильмлари ўнчи фестивали икхосига етди. Мухбиримиз жури раиси, Ўзбекистон Киноматографчилар союзи правленисининг биринчи секретари СССР халқ артисти М. Қ. Қайюмовдан кўрик якунларини шарҳлаб беришни суради.

— Малик Қайюмов, фестивалда ҳаваскорлик киностудияларининг йиғирмадан ортиқ лентаси кўриб чиқилди. Улар орасида тўққизта фильм мавзусида, ависозлар маданияти ва техника, «Ташсел- маш» заводи саройлари, маданият-оқарту тизими ва кўпгина ташкилотларнинг ленталари бор. Сизнинг таъсирларингиз қандай?

— Шу нарсани айтишим лозимки, студиялар ва уларнинг коллективлари ижодкорона ишлаб, янги-янги мазмунларни топишга интилишмоқда. Чирчиқ халқлари маданияти саройи «Химик» киностудиясининг «Мен уни севмайман» кертиси ота-оналарнинг бе- парволликка бағишланган. Улар ичкиликбозликка қарши, фарзанд тарбияси ҳақида мулкаро қўйғурмайдилар. Фильм томошабинни фикр юритиш, мушоҳада қилишга мажбур этади. «Ташселмаш» заводининг ҳаваскорлари тайёрлаган «Менинг ўлкам тароналари» фильми серкуну дийримиз ҳақида жузлик ҳикоя қилиши билан қизиқарли бўлди.

— Янги кертинларни яратишда юзакчиликка йўл қўйилган. Бу ҳақда республика киноматографчилари союзи қандай фикр билдириши мумкин?

— Кино ҳаваскорлари ҳақида кўпроқ фильмлар яратмоқчи керак. Сегизбоз нолики совхозда «Оқолтин», Оржоникидзе нолики хўжаликда «Урожай» киностудиялари дастлабки қад- амлар қўймоқда.

— Келгусида биз кино ҳаваскорлари учун махсус лаборатория, овоз эшикчи ташкил этиш ниятдамыз. Шу нарсани ҳам унутмаслик лозимки, мамлакатимизнинг машхур киноматографчилари И. Херци, Л. Луков, А. Зархи дастлабки фаолиятини ҳаваскорлик студияларидан бошлашган. Тошкент киностудиялари турли хил кўрикларида эришган катор муносиб мукофотлари уларнинг изланувчанлиги, истеъод билан ишлашдан деловат бермоқда.

Чойхонада одам сирак, лекин пашшалар сероб, гул-гулдан хит бўласан.

Илсэ икки челақлаб обкашда сув ташияпти. Хум сира тўймай дингадди, уни тўдириб жулда мушкул.

Чойхонада атиги бир-икки афғонликлар чой ичиб, гаплашиб ўтиришар эди. Уларнинг бириси Юсуф гаранг— кўзлари шиллиқ, соқоли қалта, чўтир башара кини эди.

— Э, чой, акун! — қичқирди кичкир биров.

Илсэ кўзоқ чой дамлаб, чойнакни кўтариб югурди. У жулда чакқон ва чапдаст эди. Илсэ яланг оёқ, устида эски чурук камзул, ҳамиса энгилари шимарилган. У ярим етим: отаси ўлган, касалманг онаси билан итти боғласа турмайдиган тор ижара ҳовлида, зах, чурук бир уйда ишайди. Илсэ ўзбек боласи эди.

Афғонлик йигитча Маҳмуд чойхона олдиди тўхтади. Бошидаги таснаб нон қалаштирилган катта саватини самоварчининг олдига қўйиб, тикнаси қўриган йигит узуни бир сўлиш олди, бўйинини қайта- қайта уқалаб, ерга ўтирди.

— Хўш, қалайсан, акун, хафа қўриманми?— суради Илсэдан паст овоз билан.

Илсэ Маҳмудга яқин сурилди ўтирди, ҳар вақтдагидай маънос кўзларини дўстига жим тикиди, кейин афғон тилида деди:

— Ешгина бу ғариб бошимда битмас-туганмас ташвиш. Хўжайни ҳали подшоҳан, хали назирлардан, хали маликлар кирдиқорларидан, хали нарх-наводан гап сотади. Унинг эъзаблигини қўлоғим битди. Ишини қўлигиндан чақилди кетдим, оғайни.

— Тўғри, иш кўп,— деди кескалардай Илсэнинг гапини боши билан тасдиқлаб Маҳмуд.— Бизнинг ноновий бирим итфёлики, байбай-бай, унинг қаттиқлиги, азиқлиги, пулга ўчлигининг сира чегараси йўқ. Андак ҳаё деган нарсани билмайди. Қараб тураман-тураманда ёқамни ушлайман. Отам камбағал, хароб, сил ётибди, ўзининг хабаринг бор. Дунёга келганимдан доғман, биродар, баъзан хуноб бўлганимдан тўтоқиб кетаман, фельдин айниб келса, қочамизми? Бир несофли, адолатли одам бор, отам яқин танийди, шу қиллоққа яқин туради, ердан берар, ўдими, нима дейсан? Пулдор бойваччаларга мадрасанинг дарбозаси очик, бизда камбағаллар ноилоҳ, хорузор- Нонга ҳам, илмага ҳам муҳтож.

Илсэ қовоғини солиб, сукутда хомуш ўтирарди.

— Аҳ-ах, қабобнинг ҳиди-я! — деди Маҳмуд ва бўйинини чўзиб хузури билан узуни нафас олди.— Қани пул бўлса бир туширардим. Кўчанинг нариги юзиди, қаршида чапдастик билан қўвага сикларни қалаштираётган қабобчи томон қараб қўйди.

Кўчадан офтобда, шамолда қовжирган қоп-қора кўчманчилар туяларда ўтарди. Эркаклар, хотинлар барн яланг оёқ, туяларда қў-

ОЙБЕК

АФҒОНИСТОН ХОТИРАЛАРИ

Хикоя

— 4 —

нон санаб ўтирган самоварчининг ансаси қотган эди. У беҳушов, тулд башарасини буруштириди-да, ниманидир тўнғиллаб чиқиб кетди.

— Қўрамиз, журалар, иш деган нараса эмас,— деди афғон ишчи. Илсэ ила Маҳмуд ила яллина бошладилар.

— Қайдам, кўрамиз, болкайлар. Қурилиш катта-ку, лекин бойлашга қониқини сиқиб ишлади,— деди ишчи.

Исик чойин тез-тез ҳўлаб ўтирган чол ишчи сўзини кесди:

— Бас, беҳуда гапларни кўй, бир қарашидан жангарлари хунга тўлган бу гўдакларнинг дилини оғритма!— деди ранжиган оҳанг-да, кейин қомпоқ билан боғлашга деди:— Чирқорларин, хотиржам бўлинглар, виятларингиз дуруст, шогирд қилиб оламиз қаторимизга, лекин меҳнат оғир-да, чидайсизми?— суради кулимсираб.

Илсэ билан Маҳмуд сўзюниб кетишган эди, ҳар иккови баравар жаов беришди:

— Чидайми, ота, чидайми, ота! — деди Илсэ катталардай жиддий билан.

— Менинг ёшим йў беш, дўстига бўлса мендан жиддий кичик.— деди Маҳмуд Илсэни кўрабди.

Юсуф гаранг ёнида чойни катта- катта ҳўлаб ўтирган чорпахда, пахмоқ соқоли бир тўқ дехқонга хаста овоз билан хириллаб, нима нидир шиварилди. Дехқон пахмоқ соқолини чап қўлининг бармоқлари билан аста қандади.

— Ҳақ деглар, болалар, шояд ўз раҳм қилса.

— Ҳеч ким унга жаов бериади. Ишчилар яна бир-икки чойнакни бўшатгач, ўриларида туршиди.

— Эртага икковингиз ҳам олдимига бориңлар,— деди ишчиларнинг оқсоқоли.

— Борамиз, албатта борамиз, раҳмат, ота!— деди Илсэ ила Маҳмуд, хурмат билан оёқ устида ишчиларни жўнапти. Болалар ниторингизга олсангиз, шод эдилар.

Кобулинг иссинг авжда. Тоғлар дим ҳаво орқали, узоқда қора сирмооб каби балқир эди...

Фан—ишлаб чиқаришга

ҚУМДАН... САРОЙ ҚУРАМИЗ

Бунинг шарофати билан хом гиниш пишириш пестларига роботлар ёрдамида тахаллаб чиқилиши мумкин, оқибатда ёнги ҳам тежалоди.

Хўмдондан чиққан барханокерлар гинишлари бир неча минут сува солиб олинди Шундай қилинганда гиниш мустахкам бўлади. Шу сифати жиҳатдан у одадга гинишлардан фарқ қилади. Барханокернинг марказини оширмоқ ушун шиктага зарур қўшимчалар қўлиши мумкин.

Москвадаги «ВНИИ- стром» тажриба заводида барханокерлар гинишларининг биринчи туркуми тайёрланиб, синовдан ўтди. Энди гиништин саноат қўламинида ишлаб чиқариши жадалаштириш пайти эди.

«ТашНИИСтромпро- ект» мутахассининг хабар беришларига қараганда, ўн иккинчи беш йилликда Қў- қон ва Бухородаги гиниш заводлари реконструкция қилиниб, «ярим қурук» пресслаш диниллари — ишга солинади ва янги гиниш ишлаб чиқариш бошланди. Шу аснода «қум гинишдан саройлар» яъни уй-жой, мактаб, киносалонлар бунёд эта оламиз.

В. ДЕМИН, ҲЗТАГ мухбири.

Энг яхши муолажа

ТАНГА РОҲАТ, ИШГА ҚУВВАТ

Пойтахтимизда г а г и «Меҳнат резервлари» кўнгли спорт жамаиятининг ўқув-машғулотлари базисида аҳолини спортнинг турли оммавий турлари бўйича соғломлаштириш гурусинида жалб қилиш борасида жулда кўп ишлар амалга оширилмоқда.

Сўзинг бу ердаги энг оммавийлашган спорт турларидан биридир. Бу бежиз эмас. Чунки, қўнгли киши организмни чиниқтирилади ва иш қобилиятини тиклашда муҳим роль ўйнайди. Қўнгли туфайли касалликларини ҳам даволаш мумкин.

«Меҳнат резервлари» сув ҳавзасида 126 саломатлик гурусинида машғулотлар олиб борилади. Улардан 60 тасида болалар, 66 тасида эса катталар шу гулданимоқда.

А. ЧЕПРУНОВ, «Меҳнат резервлари» сув ҳавзасининг катта инструктори.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОВ.

Сўнмас ўт

Жавонигиғя

Биз ўтган авлодлар хотираси олдиди, айниқса эл-юрт истиқболли, халқ озодлиги йўлида қўрбон бўлган қаҳрамонларнинг номи ёди олдиди мангу қардоримиз. Шу маънода Ўзбекистон ЛКММ Марнавий Комитетининг «Еш гвардия» нашриёти биринчи марта «Комсомолнома» сериясида чоп этган Гаувчи Шукур Холмиразев ва журналист Тоҳир Усмоновнинг «Қаҳрамоннинг сўнги кунлари» асарини алоҳида диққатга сазовордир.

Бу китоб ўтирок комсомол Абдулла Набиевга бағишланади. Китоб хонибу асардан Абдулла Набиев ҳаёти, ўй-кечинмалари, маслак ва эътиқоди ҳақида янги маълумотлар олади. Китоб муаллифлари Абдулла Набиев

35 минг нусхада нашр этилган ушбу китобда Ш. Холмиразевнинг Абдулла Набиев таржиман ҳолининг кўпчилики маълум бўлмаган томонлари ҳақида ҳикоя қилувчи «Оғир йўллар» эссеси ҳам киритилган.

Паққос туширдик

Ҳажвия

Беморларнинг қўлига туқтаиб, аўрлашга тушди. Баъзилар унинг қистовига учдилар, кейин жингилдонхўна қариндош-уруғ, ёр-биродарларининг овқат таниш қонвейери хизмат қила бошлади. Қонвейер мунгазам, узлуксиз ишларди. Эр-талабланиқ тоғорада сомса келди. Жингилдонхўна тоғорачани стол устига қўйди-да, палатадагиларни хунгилдон қайнамади. Лекин, ҳужумга ҳеч қимнинг рағбати йўқ. Ахир қатъян пархез сақлаш керак! Касалхона овқати пархезга мувофиқ тайёрланади. Жингилдонхўна «Оббо, сизларей...» деб бир-иккита сомсани жингилдонга уриб олгач,

пиширилган сергўшт палов келди. Паловни иштибор қилиб бўладими? Совутмасдан турлиқор урдик!— деб мақтанди Жингилдонхўна.

Ҳар кунни шу аҳвол. Мулоҳазасиз овқат таниш қонвейери ҳам тинмайди. Уни урдик, бунни урдик, деб чиранишлар ҳам давом этмоқда.

Унинг бундай чиранишини кўриб, бошқа палатадагилар ҳам овқатга манзират қилдиган бўдилар.

— Бўпти, урами! — деди Жингилдонхўна энг шимариб. Жингилдонхўнани г урта машғулотни боғ холос: овқат елди, ухлайди, мақтанди.

— Норининг қўруғини ҳам урдик, қазини ҳам урдик, хасинини ҳам урдик, нозон камбоҳ ҳам қолмади,— деб тиззасига уриб хахолойди Жингилдонхўна.

Айниқса, дам олиш кунлари овқат таниш қонвейери тигиз иш-

би-рида Жингилдонхўна бўки, нафас олишни қийинлашиб, ётиб қолди. Қоринга қаттиқ оғриқ кирди, кўзлари пелюла томон отиб, тили қандирлар. Дўхтир унинг дўплайган қорини текшириб турганда, ноғохонда унинг қориндан овоз чиқди.

— Бу ишнинг у овқатни урдик, бу овқатни урдик, деб бизни Урганлари тўғрисида мақтанардилар, биз овқатлар ҳам биргалашиб туриб, у кишини бир урдик! Бир уриш-лик ахволлари қолган экан, холос! Мадамни ДАВРОН.

